

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Haandbog i Verdens-Historien. Første Deel

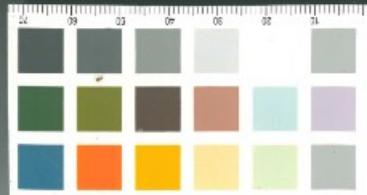
Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 629. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1833_518A_1-txt-shoot-idm33994/facsimile.pdf (tilgået 20. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

fra hvem han nedstammebe, kan kalds „Aldissons Cato,” var alligevel en mærkelig Mand, hvem Nero vel kan giøre til: Navnet „den sidste Rømer“ stridigt, men som vistlig var den pæne Kæmper: Natur, der ville sig begejstre for den store Idee, at hele Verden skulle lade sig bherfse af Rom og Rom'sigeren af Maadet og han var En af de få Maads-Herrer, som vilde der Maads herfes med Retfærdighed. Derfor holte han endnu, da Cæsar kom til Afrika, Maad i Utika med Tre hundrede, som han kaldt „Senat,” mensens en Scipio, Pompeis sidste Sviger-Fader, var Heldt-Herr, men saa godt Scipio var placet, varude naturligvis det Maab der flygtede fra Rom enhuus mindre høste Staub i Utika, saa Alt hvad Cato, østerat have besorgt dem om Maab kunde gjøre, var en reddet sig selv paa en Maade, han fandt sit Liv og sin Stilling værdig. Uilkensogne tilbed sig nu vel at gaae i For-
don for ham hos Cæsar, thi han var vistelig en kraft afg-
værdig Mand, men dertil havorde han ikke med et Smil: nei,
jeg er selv kendt med Cæsar, læste verpaa Platæs Skrift
om Udødeligheden og glemmede sig verpaa selv med sit
Sværd, men da han med alt sit Med altid havde været
bange for at se Borger-Bled, og havde altsaa ingen
Duelle funnet saat i at bruge Sværdet, gjorde han det saa
koldt, at han sat en sen og smerteig Dod. Slike var det
imidlertid Synd at lægge ham til Fast, og naar Man har
smidt denne edle Mand mellem „frige, ugrundelige Selv-Mors-
dere,” hvis blinde Hedenstab knap kunde undskyde dem, da
har Man kun derved villet. Man hørken havde et kriseligt
eller hordenst Begreb om den himmelude Gerniel mellem en
Månedoders Selv-Mord, hvoreud han vil undslæ. En forskulde
Straf og Skamfæl, og Måningens fortvivlede Uwo, der ek
kan overleve det Enest, han med Men levede for, og ei ha-
nes, han kan komme til at der værdig, uden for sin egen
Haand. Jeg misunder dig din Dod, sagde Cæsar, da du der-

ved hat berort mig den *Ære* at stiente dig *Sinet*, og det er ikke engang let for os at sige, hvad en *Cato* skulde gjort med sin *Ære*, naar *Cæsar* havde stærket ham det^{*)}. Vel er det klart nok, at *Cato* sværmede for et *Lufis-Gæstel*, thi aldrig havde Raadet, efter hans egen *Skion*, været længere fra at øve et retsfærdigt Herrdomme, og hvor dogvernt han selv, der vilde reformere Staten, tog paa Roret, havde hans aabenbare Lov-Brud under de *Catilinatiske* Uroligheder tilstrækkelig virkt, men da han først havde hørt det *Wels* at leve for et lækre Ideal, vilde han dog været alt for uvolkelig, hvis han ei havde hørt Mod til at døe for det.

Dette ses vi ret paa statkels *Ciceron*, som vel var sliggert med *Pompeius*, men hvore flet ikke Mod til at holde Stand med *Cato*, saa strax efter Slaget ved *Pharsal* laa side han sig tilbage til *Italien*, hvor *Cæsar*, som vidste at statte hvad han selv var: en dygtig *Vidstabs-Mand* og god *Zaler*, og som lange havde vidst, at *Ciceron*, sig selv overlade, var om ikke uskyldig, saa daq usladelig, han ei blev benadbede mere udmerkede *Tullius*. Dette havde været i sin Orden og vilde paa ingen Maade, blomde det kun gjøre *Cæsar* *Ære*, gjort *Ciceron* *Skam*, naar ikke dette *Ner* havde haft den store *Evaghed* at ville gjelde for en *Friheds-Tro*, men som *Catos* Mod-Væler kæerde det ham unatzeligt fun flet at tige, at lække og at smigre *Enravels-Heren* for sic *Uv.*, og som en ødel Mand kæerde det ham endnu værre, da den Høimodige paa den nederbragglige Maade var svært, at trænge paa hans *Graz*, saa det var intet Under, at *Antonius* bestemte og *Octavius* fulgte ham til det uaflige Endeligt, han sit: at myrdes som en fredlös Flygning paa sin Sottes-Seng^{**)}.

^{*)} Plinius *Cato den Yngre* og *Cæsar*. Appians *Borger-Krig* II. 95—99.

^{**)} Plinius *Ciceron*.

